

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 203.

V Ljubljani, v torek 6. septembra 1892.

Letnik XX.

O katoliškem življenju.

Govoril ob III. slovesnem shodu I. slov. katol. shoda dne 31. avgusta špiritual dr. Pavlica.

Slavna gospôda! Rešili smo stavljena vprašanja, imamo je že spisana in ponese dom, ali meni se vse zdi, da Vas mori ob koncu katoliškega shoda še eno vprašanje, katerega nismo rešili na katol. shodu, kako li bomo vse to vršili, kako naj začnemo? Vse lepo, ali vprašanje je, da li se bode izvršilo. Lepe stvari smo izrekli o šoli: ali — ali: kaj pa bo?

Lepe stvari so spisane o agrarnem vprašanju, ali kd o bo plačal davke, kdo bo dolg odpisal. Lepe o narodni organizaciji, ali pri nas so nam ljudstvo tako razdružili, da niti ne upamo, kje bi — — —

Jaz pa pravim vsem, res ne vedó, kje bi začeli in posebe še svojim sobratom duhovnikom: „Nolite timere pusillus grex“ Nikar naj Vas ne skrbi to in ono — ampak skrbimo samo: da se b e posvetimo, da ljudstvo posvetimo, da bo krščansko živelo. Vse drugo bo dodano. To bo sad zadosten katol. shoda. Zato tudi v naših resolucijah: „Katoliški shod izjavlja, da mu je pred vsem namen, poživiti versko življenje.“ Blaženo pa ljudstvo, ki Bogu služi, krščanski živi. Takemu ljudstvu ni se bati pogube, ni se bati, da propade, ker ima zaslobo v večnem Bogu.

Cital sem v nekem slovenskem listu, da načela krščanska mogo sicer vzgojiti pobožne in dobre pa boječe ljudi, ali nikakor ne neustrašenih, pogumnih in odvažnih značajev, kakršnih je uprav nam Slovincem najbolj treba.

Tako! Torej načelo poglavitno krščanskemu življenju: Jaz sem vstvarjen od Boga in Bogu služim, toda Bogu edinemu: in nikomur sicer ni na nebu ni na zemlji?

To jekleno načelo naj vzgaja ljudi omahljive? Mar-li bodo nejasna in negotova mnenja filozofov nam dajala jeklenih značajev?

In milost božja, ki voljo človeško krepí in podpira, nima nam dati trdih in jeklenih značajev? Tedaj bodo ljudje trdni in stalni brez milosti — v oblast dani grehu in strastem?

Slavna gospôda! Nečem Vas truditi z logičnim dokazovanjem, ali opominam Vas, da je dandanes tožba občna: Naš vek ima obilo pridnih in učenih mož — ali nima značajev! V starejših časih je bilo manj učenosti, ali več jeklenosti in značajnosti? Odkod pač to? Zato, ker našemu veku manjka:

1. načel večnih, katere je zamenil z negotovimi mnenji novodobnih filozofov.

2. Ker nima milosti, ki bi mu pomagala v boju z grehom in smrtjo.

Za vzgled, kake značaje vzgaja načelo krščansko in milost božja, vzemimo svetnike katoliške cerkve, v katerih najlepše in najsijajnejše odmeva: popolno krščansko življenje. Ti so pravi, čisti vzori človeštva, ti so istiniti dobrotniki človeštva, ti so resnični preobrazovatelji sveta. Zgodovina nema lepših imen od imen svetnikov, pa tudi nema jeklenejših značajev, nema večjih, v socialnem življenju narodov pomenljivejših mož od sv. Benedikta, sv. Franciška, sv. Ignacija, sv. Vincencija Pavljanskega! Da so prišli k njim vsi kralji in cesarji, da so prišli vsi bogatini, pa jim ponudili vse nasladnosti, vse bogastvo, vso oblastna zemlji, in to ne samo za

kratak čas enega človeštva življenja, ampak za 1000, za vso večnost, s pogojem, da bi se izneverili le eni najdrobnejši postavici božji, s kakim krščanskim ponosom, s kako opravičeno jezo bi jih bili odbili!

Naš odsek bode predlagal Vam, slavna gospôda, naj se izreče zahvala tudi tovarištvu Jezusovemu. Kdo je utemeljitelj tega slavnega reda? Sv. Ignacij Loyola. Vstavimo se pri temu možu! Koliko imen hrani zgodovina, ki bi se mogli meriti s tem silnim krščanskim junakom? Kaj je Napoleon veliki pred njim? Duh njegov junaški pa veje zdaj še v njegovem imenitnem redu, v tovarištvu Jezusovem. Naj naša zahvala na katoliškem shodu izrečena, izraža tudi našo iskreno željo, da se tudita velekulturni red ne samo nastani, ampak prav vtabori na našem krasnem slovanskem jugu! Kakor nam bodo drugi redovi pomagali vzgajati ljudstvo, tako nam vzlasti Ignacijevi sinovi izgojili polno krščanskih velemož, izobraženih, bogaboječih, neomahljivih, jeklenih. Pa naj se le spravljajo nanje naši politični in literarni pigmeji, ki so zares lepi značaji. Sicer se prav drzno in svobodno postavljajo, ko pa pride čas volitev, so pripravljene odkriti se vsakemu sv. Juriju, če je še tako slabo naslikan. Govorijo grozno oblastno, ko pride čas volitev, pišejo tako pobožna pisma župnikom, kakor bi jih bila sama sv. Terezija narekovala.

Takih značajev mi nečemo!

Slavna gospôda! Rekel sem, da Vas nikakor nečem truditi z logičnim dokazovanjem, bodi mi pa vendar svobodno pojasniti Vam z enim vzgledom, kake može, kake značaje vzgaja milost božja in pobožno krščansko življenje, a kake omahljive in strahopetce novodobna brezverska filozofija.

O slovečem nemškem pesniku Goethe-ju sem slišal v šoli, da je „das Ideal harmonischer Bildung“. Ta vzor harmonične vzgoje proslavljal nam je znan slovenski pisatelj kot posebno plemenit značaj. Mi pa vemo, da je brez Boga živel in pa brez Boga umrl; mi vemo, da je bil odkrit neprijatelj, da so vražnik Kristusov!

No, gospodje slušatelji, blagovolite si ogledati ta plemeniti značaj — ta vzor harmonične vzgoje. Ko je siloviti Napoleon teptal nemško domovino in nemško ljudstvo, ni imel oni plemeniti značaj poguma, da bi prijel za puško, niti toliko poguma ne, da bi vsaj z eno dobro pesmico navduševal koga v boj za nesrečno domovino. Ko so pa tudi njemu zvenele krogle okolu ušes, letal je plah po vrtu in zatekel se je naposled prestrašen k svoji — ženi. Drugi dan pa ga je doletela visoka čast: da se je smel prav nizko — nizko pokloniti — Napoleonu. In ta plemeniti značaj zložil je Napoleonu tudi pesen. Zares: vzor harmonične vzgoje!

Zdaj pa oglejmo družega moža-veleuma, pesnika nebeške pesni, katerega ne slavi samo italijanski narod, ampak vsi krščanski narodi. Dante je bil vzgojen po večnih krščanskih načelih, voljo mu je krepila pobožnost in molitev, katere se ni nikoli naveličal niti sramoval. Ko je v domovini vspihla revolucija: Dante je zgrabil za orožje in po brezvspešnih borbah iskal je v vojski krvavi miru. Bogu pa je bilo všeč ta značaj okrepiti: v prognanstvu in velikem uboštvu. Doma so mu prodali hišo in vso imovino. Hodil je od grada do grada, od samostana do samostana z nepopisljivo britkostjo v srcu.

Naposled se je povrnil ljubi mir lepi Florenciji. Dante pa je tako že po vsej Italiji zaslužil po svojih

delih. Vsled tega sklenilo je ponosno florentinsko starejšinstvo pozvati svojega slavnega nesrečnega sina v domovino. Poslali so posebe izbrane poslance, ki so mu objavili, da sme zopet v domovino, toda s pogojem: da v spokorni obleki obiše neko cerkev, da dá s tem javno zadoščenje svojim premagancem.

Kaj? odgovoril je pesnik: mož krščanski, s krščanskim ponosom in z opravičeno nevoljo: jaz naj se podlo ponižam in zavržem pred svojimi krivičnimi neprijatelji. Ali ni povsod isti Bog? ista njegova resnica? ista njegova milost? Ali naj bom jaz mož brez časti? In obrnivši se k poslancem jim je rekel: Idite v Florencijo in povejte starejšinstvu: „Ako častna pot ne pelje v Florencijo, jaz ne pridem tja nikdar!“ Umrl je vrli mož, krščanski pesnik, pobožen kristijan; umrl je v prognanstvu, v uboštvu — z britkostjo v srcu do konca dnij daleč od svoje ljubljene domovine.

Vprašam Vas mladino ljube slovenske: po katerem vzgledu hočete vzgajati našo slovensko mladino?

Vprašamo pa tudi visoke vlade: Ali si želite mladino Goethejevo ali Dantejevo v slučaju vojske ali v slučaju domačih neprilik?

Slavni gospodje! To čeznaravno življenje, to vzorno življenje, življenje po milosti božji, je samo v cerkvi katoliški mogoče, v cerkvi katoliški, ki se bori na tem svetu za vero Kristusovo, v cerkvi katoliški, ki praznuje večni praznik v nebesih. Brez cerkve ni krščanskega življenja: ker ni zakramentov, ni milosti božje, ni blagoslova. Cerkvi svoji edini obljubil je Jezus Kristus sv. Duha, pravi vir svetosti, posvečevalca vernih src. Kjer je cerkev, tam je Kristus do konca sveta: in to pri vseh narodih po vesoljnem svetu. Kdor bi tedaj hotel brez cerkve živeti, živel bi brez Kristusa, brez sv. Duha, tedaj brez milosti, brez blagoslova.

Cerkev je Petrova; druge cerkve Kristus ni vtemeljil, samo eno cerkev in to je sezidal na skalo, na Petra. Kjer je tedaj Peter, kjer poglavar svete cerkve, kjer so vladike z vrhovnim poglavarjem edini, kjer so duhovniki s škofi združeni — tam je: cerkev Kristusova, tam je Kristus!

Razumemo pa vedno in ne moremo drugače razumeti: razumemo pravim vedno papeža, ki zdaj vlada; škofo, ki so zdaj živi, zdaj, danes l. 1892, duhovnike, ki so zdaj z nami. Nikakor pa ne menimo duhovnikov, ki so že bili, ali še-le bodo, ali pa morebiti duhovnikov, ki bi morali biti, pa jih nikjer ni! Pred Leonom XIII. bili so drugi papeži, morda svetejši, morda modrejši, morda učenejši od Leona XIII., toda oni niso bili nam poslani. Poslani so bili našim dedom, nam pa ne. Prav tako bodo za Leonom XIII. drugi, morda res modrejši, morda res učenejši — osebno ako bodo hodili k našim učenim politikom v šolo — ali tiste bode Jezus Kristus poslal ne nam, ampak zanamcem! Isto velja o škofih in duhovnikih.

Slavni gospodje! Vse to je nam treba povdarjati proti nekaterim sofistom, ki pravijo, da bi radi priznali in spoštovali papeža, škofo, duhovnike — pa ne tiste, ki so zdaj! Cerkev Kristusova je tam, kjer je papež, katerega je Kristus poslal nam, kjer so škofoje nam poslani. Tedaj cerkev Kristusova je za nas Slovence tam, kjer je papež Leon XIII., rojen Pecci v Karpineti, ne Leon XII. ali XIV., kjer je naš nadvladika Alojzij Zorn v Gorici, ne kdo pred njim ali za njim, kjer je Missia, ne kdo pred

njim ali za njim, kjer je Nspotnik, ne kdo pred njim ali za njim.

Kjer pa je cerkev Kristusova, tam je Kristus, tam je sv. Dub, tam je milost božja, blagoslov božji. Druge cerkve Kristusove zdaj, t. j. l. 1892 ni na vesoljnem svetu, drugega krščanstva ni, drugega katoličanstva ni! Kdor ni s to cerkvijo, ni s Kristusom, kdor te cerkve ne časti, kdor te ne pripozna: ni v cerkvi — ni katoličan. Tak človek, taka stranka, tak časopis pravi: No bi že bili tudi katoličani, ko bi bili živeli pred 50. leti, ko je še vladal oni papež — ko še živel oni škof — ali zdaj pa nismo! Izven te cerkve tedaj ni krščanskega življenja. Zunaj te cerkve je mogoč včasih neki prazen pijetizem, neka ženska ali pesniška sentimentalnost — pravega katoliškega življenja pa ni, niti ne more biti!

Slavni gospodje! Ze nekolikokrat v zgodovini pojavili so se posebne vrste razkolniki, ki so hoteli imeti krščanstvo brez cerkve, brez papeža, brez škofov, brez duhovnikov. Tako podobno sekto imamo zdej na Ruskem, kjer dela vladi in državni cerkvi mnogo preglavice! Tam zvejo tiste razkolnike: brezpopovce, a njih nauk ali razkol: brezpopovščino!

Slavni gospodje! Brezpopovec je pri nas tudi obilo in brezpopovščina se širi. Vladi sicer ne delajo nepravilnosti, toda cerkev katoliško in njene poglavarje, njeno posvečeno osebje črtijo in o vsaki priliki blatijo. Toda mi črnici bi se prenesli, ker tudi mi včasih vdarimo. Naj bo v božjem imenu, ali sveta jeza mora zgrabiti nas in vse krščansko ljudstvo na Slovenskem, da so se ti nesrečneži lotili blatiti tudi naše vladike in pa samega namestnika Jezusa Kristusa!

Za to pa je bila sveta, stroga dolžnost katoliškega shoda, da izreče v imenu vsega slovenskega naroda: „ne o mahljivo vdanost, zvestobo in pokorščino do svojih dušnih pastirjev, škofov in rimskega papeža“. Katoliški shod je to storil s prepričanjem, da našemu narodu ni življenja, ni obstanka, ni blaginja, ni zveličanja brez cerkve katoliške. Katoliški shod je to storil s prepričanjem, da brez cerkve je naš narod brez bodočnosti, s prepričanjem, da oni, ki bogoskrunno roko dvigajo na cerkev, so grobokopi slovenskega naroda. Naša sveta dolžnost je tedaj, da se postavimo v bran že od prvega začetka oni zaslepljenim sinovom slovenskim, ki hočejo narodu našemu vsiliti drugo kulturo mimo krščanske.

Slavni gospodje! Samo v cerkvi katoliški je mogoče: življenje katoliško. Kadarkoli pa pravimo cerkev katoliško, razumemo vedno: cerkev svobodno, nezavisno od vlade, ali od katerega koli posvetnega mogotca. Kjer ni svobode, vse življenje omrtvi in zastane. Ako tedaj tukaj na katoliškem shodu povzdignem glas za svobodo svete stolice, za nezavisnost papežev, vemo, da to vprašanje je tudi naše vprašanje, kar pa ni res, da nas to vprašanje ne briga. Rimsko vprašanje je tudi — slovensko vprašanje, ker je rimska cerkev naša slovenska cerkev in mi druge nimamo, niti nočemo imeti! — Kakor so tedaj že vsi drugi narodi izrekli, izrekamo tudi mi, da hočemo cerkev svobodno, da hočemo rimskega papeža nezavisnega od katerekoli oblasti na zemlji.

Slovenci! Nikar se ne pomišljajmo! Oklenimo se svete cerkve, ki je mati lepe ljubezni, naučiteljica životvornih idej, naučiteljica čudotvornih idej. Sklenem z besedami sv. Pavla, katere smo danes slišali iz ust prevzvišenega knezoškofa ljubljanskega: „Kristus včera, Kristus danes, Kristus vekomaj!“ (Z zaslužnim odobravanjem so mej govorom in ob sklepu poslušalci pokazali svoje priznanje duhovitemu gospodu govorniku.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. septembra.

Notranje dežele.

Tirolsko. Deželni zbor bajé v bodočem zasedanju ne bode rešil budžeta. Takoj po njegovem sestanku bode bajé odložil zborovanje za tako dolgo, da se izvrše dopolnilne volitve, da bodo mogli priti italijanski poslanci. Ta čas bode pa čas za deželnozbornsko zborovanje potekel. Če bodo liberalni italijanski poslanci po dopolnilnih volitvah prišli v zbor, je več kakor dvomljivo. Pet se jih je že izjavilo, da ne pojdejo v zbor, ko bi bili tudi voljeni. Tirolski deželni zbor drugače ne bode popolen, če se volilci toliko ne streznejó, da volijo konservativce. Italijanska pasivna politika pa tako ne bode pripe-

ljala do nobenega smotra. Proti razdeljenju dežele nego le konservativci, temveč tudi vlada, in to iz državnih ozirov. Celó nemški liberalci, ki se radi laškajo Italijanom, se do dandanes neso upali izreči naravnost za razdelitev Tirolske.

Bukovina. O svojem času smo bili omenili, da k nekemu banketu pri bukovinskem deželnem predsedniku nista bila povabljeni načelnika dveh korporacij, ki sta Nemci. Zaradi tega so že Nemci pretili, da odložé svoje mandate. Ali v tem so se pa že premislili in lepo ostanejo v deželnem zboru. Prepričali so se, da od novih volitev nimajo nič dobrega pričakovati. Ta novica se je bila razširila tudi jedino zaradi tega, da bi vlada kakega Nemca imenovala za deželnega glavarja in tako nemško stranko potolažila. Vlada se pa ni dala ostrašiti in bukovinski Nemci so se pa pred svetom malo osmešili. Nov deželni glavar pa jim še manj ugaja, nego jim je prejšnji. Vasiško je imel v očéh Nemcev le ta madež, da je bil Rumun, Lupul je pa poleg tega še član Hohenwartovega kluba.

Vnanje države.

Nemčija. Pri nemškem katoliškem shodu v Mogunciji je dr. Lieber govoril o jezuitskem vprašanju. V poslednjem zasedanju je katoliška stranka bila umaknila svoj predlog, da naj se dovoli jezuitom, povrtni se v Nemčijo. Katoliški poslanci niso hoteli vladi delati težav, ko je šlo za versko ljudsko šolo. Šlo je za veliko. Ko bi bila v Prusiji se uvela verska šola, uvela bi se bila kmalu tudi v drugih nemških državah in v Avstriji. Sedaj bodo pa nemški katoliki zopet stavili predlog, da se prekliče protijezuitski zakon, in ne bodo prej odjenjali, da dosežejo svoj namen. Z nobenimi obljubami se ne bode dala katoliška stranka več pripraviti, da bi popustila svoj predlog. Občinstvo je pa navdušeno pritrjevalo krepkim govornikovim besedam.

Srbija. „Male Novine“ vedó povedati, da so v blagajnici srbskega dispozičijskega zaklada našli pobotnico izdajatelja vrednika zagrebškega „Srbobrana“ in hrvatskega deželnega poslanca Paje Jovanovića za nekaj čez 20.000 frankov. Ker pa „Male Novine“ niso posebno zanesljiv list, tudi tej novici ni brezpogojno verjeti.

Francija in Rusija. Več francoskih protisemitskih društev je za ruske stradalce nabralo 10.000 frankov. To svoto so hoteli izročiti ruskemu veleposlaniku Muhrenheimu, pa je ni hotel vsprejeti, ker so nekateri darovatelji svojim darovom pridejali razne reke, ki carju niso ugajali. Najhuje je carja razžalila beseda: „V spreobrnjenje carjevo“ in pa „Srčna želja, da se Rusija obrne k papežu“ itd. Zaradi teh besed je car naročil veleposlaniku, da naj darila nikar ne vsprejme. Pač je pa veleposlanik vsprejel neko manjše darilo, le nekaj stotin frankov, da tako jasno pokaže, zakaj da darila ne vsprejme.

Anglija in Rusija. „Moskovskija Vjedomosti“ pišejo, da je težišče vse angloške orijentske politike v Indiji. Da si ohrani Indijo, dela intrige v Carigradu, Sofiji, Teheranu in Kabulu. Potem ta list govori o pamiškem vprašanju in pravi, da meje te dežele neso določene. Po njej se potikajo divji narodi. Nakateri kraje si bolj teoretično svojé Afgani. Boharci in Kitajci in mej njimi so pogosti boji. Takih razmer pa Rusija ne more lahko trpeti blizu svoje meje in polkovnik Jonov ima morda nalog, temu narediti konec. Moskovski list potem indirektno predlaga, da bi si Angleži in Rusi razdelili Afganistan. Po Indiji pa Rusi sedaj še ne hrepené in zaradi tega so Angleži lahko v miru. Ta izjava ruskega časnika pač le kaže, da bi Rusi radi po stari navadi si prisvojili kak znaten kos zemlje v Srednji Aziji.

Francija. Te dni se je praznovala stoletnica zedinjenja Savojske s Francijo. K slavnosti je prišel tudi predsednik republike. Odkrili so pri tej priliki spomenik, Savojsko, ki pritiska francosko zastavo na srce. Tudi iz Rusije je prišla jedna častitka. Polkovnik 98. ruskega polka je brzojavno častital polkovniku francoskega 98. polka. Pri banketu, katerega je priredila občina, je župan napival vojski, za katero bijejo vsa srca. Predsednik Carnot je pa proslavil zvestobo Savojscev. Sicer je pa njegov govor bil jako miroljuben, kar moramo z veseljem omeniti. Navadno Francozi ob takih prilikah tako miroljubno ne govoré.

Severna Amerika. Zadnji čas bili so razni strajki v Ameriki, pri katerih so bili veliki delavski izgredi. V več krajih bili so krvavi boji z vojski in bilo na stotine mrtvih in ranjenih. Vojaška sila je res napravila red, ali vendar se je bati v kratkem novih neredov, ker narodnogospodarske razmere v Severni Ameriki neso zdrave. Vsa podjetja in kapital so že v rokah maloštevilnih bogatinov in družb, kateri pritiskajo delavca in konsumenta. Dokler so sedanje nezdrave gospodarske razmere, bati se je vedno delavskih vstaj, ki utegnejo postati nevarne celó državi. Ameriški strajki se po svoji razširjenosti že sedaj ne morejo niti primerjati evropskim. Vojaška sila pa v Ameriki ni tako velika, kakor pri nas.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 3. septembra. (Potovalen učitelj za kmetijstvo.) Naše katoliško-politično in

gospodarsko društvo je dné 27. maja t. l. vložilo prošajo na c. kr. poljedelsko ministerstvo, naj bi tisto društvu naklonilo nekaj podpore, da bi moglo priskrbeti slovenskim kmetovalcem nekaj poučnih govorov o kmetijstvu in gospodarsko prilogo za „Mir“. Zdej smo dobili odgovor. Naša prošnja sicer, žalibog, ni bila naravnost uslišana, vendar pa se je visoko ministerstvo za poljedelstvo nekoliko ozrlo na naše potrebe. Dovolilo je namreč koroški kmetijski družbi 700 gl. letne podpore, da tista nastavi učitelja za gospodarstvo in planinarstvo pod tem pogojem, da mora biti popolnoma zmožen slovenskega jezika, zlasti koroškega narečja, in sposoben za poučne govore o vseh strokah kmetijstva. Odlok, ki ga je društveno predstojništvo prejelo, se glasi v slovenskem prevodu: Št. 11.383.

Častitemu predstojništvu katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem v Celovcu.

Visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo je z odlokom od dné 9. t. m., št. 10.950, c. kr. kmetijski družbi koroški obljubilo 700 gl. letne podpore, da tista nastavi učitelja za gospodarstvo in planinarstvo na kmetijski šoli v Celovcu pod tem pogojem, da mora biti učitelj popolnoma zmožen slovenskega jezika, posebno koroškega narečja, in v stanu, predavati o vseh strokah kmetijstva v slovenskih delih Koroške. To se vsled odloka vis. c. kr. deželne vlade od dné 16. t. m., št. 11.281, naznanja čast. društvu predstojništvu na njegovo prošnjo do vis. c. kr. poljedelskega ministerstva z dné 27. maja t. l.

Magistrat v Celovcu dné 19. avgusta 1892.

Dr. Posch l. r., župan.

Toliko smo tedaj dosegli, da dobimo kmetijskega učitelja, ki bo imel, kakor vis. c. kr. ministerstvo izrecno poudarja, poleg kmetijske šole še to nalogo, da bo o kmetijstvu predaval v slovenskih krajih dežele v slovenskem jeziku.

V koliki meri in kako bo to dolžnost izvrševal, to je odvisno od c. kr. koroške kmetijske družbe. Znaprej ne bomo sodbe izrekli; ko bi pa družba uspešno delovanje učitelja ovirati skušala, vedeli bomo, kam se nam je pritožiti.

Omenimo pa takoj le-to: V ministrovem odloku smo nekako nezaupljivo gledali besede, da mora novi učitelj zmožen biti „zlasti koroško-slovenskega narečja“. Minister grof Falkenhayn ne pozná slovensčine in njenih narečij ter ne vé, koliko je koroška slovensčina od kranjske ali pa od pismene različna.

Verojetno je torej, da so mu iz Celovca medveda natvezli, s katerim sploh radi svet slepijo, da je koroška slovensčina od pismene čisto različna in da Korošec Kranjca niti ne razume. Bojijo se namreč kakega Kranjca ali Štajerca, ki bi imel nekaj narodnega duha v sebi; rajši bi oddali to službo kakemu koroškemu nemškutarju.

Res pa je, da koroški Slovenec razume Kranjca brez težave in tudi pismeno slovensčino, v kateri prebira moltvenike, časnike in Mohorjeve bukve. Našim kmetom bi čisto nič ne škodilo, ko bi se te pismene slovensčine tudi v navadnem pogovoru priprijeli. Ako bi pa kmetje med govorom kmetijskega učitelja res kake besede ne zastopili, saj ga lahko vprašajo, in on jim bo rad besedo razložil.

Vprašamo tudi, kje se Nemcem predava ali govori v kakem narečju? Sicer smo pa tudi mi za to da se z ljudstvom bolj po domače govori, kar bode vsak lahko zadel, ne samo Korošec. Mi zdaj ne poznamo nobenega koroškega Slovenca, ki bi bil izučen v višji kmetijski šoli, zato res ne vémo, kaj bo naša kmetijska družba naredila in kdga bo nastavila za teh 700 gl., do katerih ji je pripomogla prošnja našega slovensko-političnega in gospodarskega društva. Iz tega ukrepa se pa zopet vidi, da je nam Slovencem pri vsaki priliki sojeno, biti podlaga tujčevi peti.

Iz Ofomučan (Moravsko), dné 2. septembra. Že čisto je poročal „Slovenec“, kako se pri nas snuje katoliško-politična društva. Bil je že skrajni čas, da so se lotili pravi prijatelji ljudstva tega najzaslužnejšega dela — organizacije v gmetni in duševni prosep našega naroda.

Precej se jih je že osnovalo in mnogo so že dosegla ta društva, vendar se mi zdí, da bi bil uspeh še večji, če bi govorniki popularneje govorili. Nova so in zato je treba, da se najprej pobrinejo

za častni blagor ljudstva, zato, da mu postanejo zanimivejša in bližja njegovemu dosežajemu dušnemu obzorju.

Če se to zgodi, postanejo ta društva pri nas velesila.

Druga vrsta društev je liberalna. Na čelu jim stoji peščica pravno propalih ali pa omejenih ljudi, katere je zapeljal po odstopu Pražakovem po celem Moravskem razširjeni klic: „v opozicijo!"; in gotovo je, da morajo poslanci se udati, če nočejo, da nastane najhujši nered, najgorja desorganizacija.

V našem okraju je tudi liberalno, ali kakor se imenuje, „ljudsko društvo“ (lidová jednota). Pred kratkim je imelo v Jedovnicah shod, h kateremu je prišlo mnogo radovednega ljudstva. Bil je tam tudi domači kapelan, po poročilu „Mor. Listov“, kakor Savel mej preroki. Mej shodom so ga možje v svoji najivnosti vedno silili, naj ne stoji od zad, marveč naj gre sestri med gospodo k mizi. Po shodu pa so se tako-le mej seboj razgovarjali: „No vono be to belo všecko dobre, bož na to, že tam mlovili na panáčke, na te nemůžeme nechat dopustit; voni nám pěkně vetěkajú naše špatný chebe.“ („No, to bi bilo vse prav, samo to ne, da so tam govorili proti duhovnim gospodom, proti njim ne pustimo, da bi se zabavljalo; oni nas lepo svaré zaradi naših slabih napak.“) Tako misli naše ljudstvo. Bog daj, da bi bilo pri Vas ravno tako in da bi tudi pri nas vedno tako ostalo.

To lastnost poznajo tudi naši „ljudovci“ ali narodovci; zato se vedó zvito kot lisica, da ne bi ljudstva žalili. Naravnost ne grdé niti vere, niti svečenstva, pač pa zavito, od daleč na okoli, lazijo s tem namenom, kakor mačka krog vroče kaše. Pri kmetih je še naša opora in nada.

Gorjé pa je pri nas z delavci. Skoro vsak delavec, vzlasti mlajši, je socijalist, in to od glave do péte. Vzgaajo jih tajni agentje, društva in listi. Delavnejših in čilejših društev, nego so socijalistična, ménim, da ni nikjer. Kakr kuga se širi z njimi vred tudi nevera vedno dalje; pomoči pa ni od nikoder, tudi tam ne, kjer bi jo človek najbolj pričakoval.

Koliko so se mi že natožili dobri županje, da jih v teh zadevah puste skoro vedno uradniki na cedilu. No, sčasoma se že strezujo, a tedaj bo že prepozno.

Posvetna inteligencija naša je, kakor povsod, z veliko večine liberalna, tako da ima krščanska ideja in krščanski prepoved ljudstva neštevilno nasprotnikov. Okleniti se moramo z vso silo kmetijskega stanú, da bomo močni in edini; nasprotniki bodo morali ali z nami potegniti, ali pa bodo mirno počivati v kotu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. septembra.

(Družba sv. Cirila in Metoda na katoliškem shodu.) Zadnja „Edinost“ piše: „Borečim se za narodni naš obstanek, v siloviti borbi proti neizprosni protivnikom vere in narodnosti naše, vsajeno je tržaškim Slovincem, prebiti marsikako dušno bol, marsikako razburjenje; ali nikak nevspeh, nikaka krivica s strani naših narodnih nasprotnikov nas ni zadela tako živo in do dna duše, nego dogodki pri katoliškem shodu, naperjeni proti plemeniti, proti vzvišeni, proti prepotrebni naši družbi sv. Cirila in Metoda, — kajci družbi sta načelnik in tajnik vzorna duhovnika.“ — Ker se taka in jednaka očitanja pojavljajo tudi po drugih liberalnih listih, zato se nam zdi potrebno, omeniti to le: „Na katoliškem shodu se je pohvalno omenjala družba sv. Cirila in Metoda, nje pravila in nje delovanje. Noben dogodek se ni izvršil na katoliškem shodu, ki bi bil naperjen proti družbi. Pač pa se je trdilo, da katoliškim Slovincem deloma ne ugaja odbor, ker v njem sedé tudi liberalci in ker je v takih slučajih vedna nevarnost, da se družba utegne zlorabljati. Izrazila se je nadalje v resoluciji želja, naj se osnujejo podružnice sv. Cirila in Metoda po farah in naj bo vse svoje delovanje v soglasju s cerkvenimi našimi vladikami.“ To se je govorilo na katoliškem shodu o družbi sv. Cirila in Metoda, in to je za družbo le ugodno, ako se izvrši. — Zato vsakdo trdi neresnice, kdor govori ali piše, da se je na katoliškem shodu kaj govorilo

ali sklenilo v škodo družbe sv. Cirila in Metoda, in zato so vse take vesti neosnovano zavijanje resnice, vredno med poštenjaki najstrožje obsodbe.

(Dolenjski železnici.) Gradnja proge Grosuplje-Novomesto je bila te dni oddana, in sicer sta dobila 7. in 8. del podjetnika A. Kis in H. Rabas s 14,5% popusta, 9. del inžener Malberg s 18% popusta, 10. del podjetniki Ceconi, Gajšek in Rands s 13% popusta, 11. del Fr. Hoffmann in Fr. Nicoletti s 16% popusta.

(Odbor „Glasbene Matice“) razpošilja te dni zunanji članom muzikalije za leto 1891/92. Pošiljatvam pridejane so tudi poštné nakaznice, na katerih je s svinčnikom zabeležena zastala članarina, v katero je všteta tudi članarina za leto 1892/93. Ker je veliko članarine še na dolgu, odbor uljudno prosi, da bi dolžniki čim prej poravnali ves zastanek. Troški za glasbeno šolo množé se leto za letom in odbor se zaradi tega nada, da bodo vsi člani drage volje spolnili svojo dolžnost.

(Z Vrhnike) se nam piše: V nedeljo, 4. t. m., popoldne je nastal precéj hud vihar, tako, da je celó par kozolcev podrl. — Isti dan popoldne je napravilo vrhniško ognjegasno društvo tombolo z dobitki. Udeležilo se je je verdsko, logaško in horjulsko ognjegasno društvo.

(Most čez Savo) pri Smledniku je prevzel g. stavbeni podjetnik Lončarič izmed 11 ponudnikov za 18.000 gld. Delo prične takoj, ako vreme ne zabrani, še ta teden. Most mora biti dovršen do septembra 1893.

(Javna pritožba) Dolej se je plačevala g. g. stasčina postcipando začetkom meseca oktobra za celo pretečeno leto, in ni bilo slišati zaradi tega nobene pritožbe od strani slavnega magistrata. Dogodilo se je pa zadnje dni, to je začetkom septembra, da je hodil občinski sluga po hišah našega mesta, ter zahteval od hišnih posestnikov, da naj takoj pridejo plačat g. g. stasčino, če ne bo prišla — rubežen. Čuli smo to pritožbo od raznih hišnih gospodarjev; zaradi tega si usojamo staviti uljudno vprašanje do slavnega magistrata, oziroma gosp. župana, mu je li ta novi običaj sedaj znan, in kaj misli ukreniti, da se v bodoče, ako je treba, davkoplačevalci pismeno opomnijo na njih dolžnost, in če to ne pomaga, še-le potem preti z rubežnijo. Mislimo, da je ta skromna želja davkoplačevalcev opravičena. Vzroka za tako podviganje, ki je sicer v drugih slučajih gotovo hvalevredno in le želeti, ne moremo lahko najti, kajti misliti si ne moremo, da bi bile temu vzrok — prazne blagajnice. Ker se slavni magistrat že hoče požuriti, ne bi bilo odveč, ako bi se merodajni krogi zavedali velkanske nevarnosti, katere nam preti po šibi božji po — koleri. Kolikor je nam znano, sklenil je sl. obč. svet že pred meseci postaviti razkuževalni aparat, ki bi zadostoval potrebam tako velike občine, kakor je ljubljanska. Brez tacega stroja stojimo s zvezanimi rokami pred vsako kužno boleznijo. Ali nas ni to že učila skušnja osepniške epidemije? „Hannibal ante portas, nevarnost je pred durmi, in vendar o takem aparatu ne duha ne sluha. Ugodni čas za stavbo je potekel in mi smo tam, ko leta 1887 brez razkuževalnega aparata, ki bi ne le redno funkcioniral, ampak tudi ne pokvaril za razkuževanje določene tvariue. Caveant consules —!

(Tročilo) je v nedeljo 4. t. m. opoldne v Begunjah pri Čirknici v starodavno lipo, ki stoji pred cerkvijo. Strela jej je odbila v vrhu le malo trsek in listja, torej je upanje, da bo čvrsto še nadalje stala.

(Tiskovna pomota.) V govoru premil. g. knezoškofa lavantinskega, natisnena v včerajšnji številki našega lista, je popraviti v četrtem odstavku proti koncu neljuba nam tiskovna pomota: „sladko otožnost“, namesto česar beri: „sladko složnost“.

(V deželni bolnišnici v Ljubljani) popolniti je jedno sekundarsko mesto z letno plačo 600 gld. in prostim stanovanjem. Prošnje za to službo poslati je vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani do 1. oktobra t. l.

(Pomota.) V „Slovenca“ št. 199 dne 1. septembra t. l. se v prilogi pod naslovom „Posvetovanja v odsekih“ navaja „dr. Pajk“, ki bi bil posezel v razpravo. To je pomota. Tako nam piše „prot. dr. Janko Pajk“ iz Celja 2. septembra 1892 na dopisnici, katero smo danes resnično prejeli. Ker je v resnici ta pomota neizrekljive važnosti, ker bi nadalje utegnil kdo kaj hudega misliti, izjavljamo o

tej pajkovi pomoti najsvetečaneje, da se ima že ope-
tovano imenovanemu imenu „dr. Pajk“ prénarediti
lice, in sicer tako, da se mej „j“ in „k“ blagohotno
vrine znani samoglasnik „e“ S tem je tudi želji g.
prof. Janko Pajka, upamo, popolnoma ustrezno,
kakor tudi gotovo ustrezno našemu velezaslužnemu,
za katoliški shod tako vnetemu čast. g. prof. dr.
Jož. Pajek-u.

(Z Iga) se nam poroča: Pri nas je bila mi-
nulo nedeljo slovesno blagoslovljena nova brizgal-
nica, katero je domača občina Studenec kupila pri
tvrdki Samassa v Ljubljani za 1000 gld. Z zasta-
vami okrašeno jo je pripeljal v soboto popoldne
gospod župan J. Toni iz Ljubljane mej pokom to-
pičev na Studenec; v nedeljo so jo potem dovedli k
farni cerkvi, obdano od domačih ognjegascev z
godbo na čelu. Blagoslovil jo je domači g. župnik.
Po dokončani službi božji imeli smo poskušnjo z
novo brizgalnico v polno zadovoljnost mnogobroj-
nega občinstva. Občina Studenec ima sedaj tri dobre
brizgalnice; da bi jih le nikoli ne potrebovali.

(Nevarno zbolel) je msgr. Fran Legat. Vrnil
se je te dni s Kranjskega, kjer je bil na počitni-
cah, a sedaj ga je zadela kap že dvakrat tako, da
ni pričakovati več rešitve. Priporoča se v molitev
vsem stanovskim bratom.

(Volitev) načelnika cestnemu odboru za nove-
meški okraj je bila v soboto 3. septembra. Izvoljen
je bil gospod Fran Majzelj, posestnik v Beli
Cerkvi.

(Iz Senožet) se nam piše: Obžalovanj vredn
dogodek zabeležujemo v teh vrsticah. Zadnje ne-
deljo 4. t. m. je uprav tedaj, ko se je začela sveta
maša z blagoslovom ob 10. uri, jela igrati vojaška
godba le dva lučaja od cerkve. Gg. bramovski častniki
so jo blezu naročili z Razdrtega. Ko se je na kompet-
entnem mestu potrkalo, je seveda godba prenehala,
vendar že tak pojav sam more napraviti veliko po-
hujšanje mej ljudstvom in mržnjo proti ustanovi, ki
brez ugleda ne more obstati.

(Profesor Brand,) znani ruski umetnik, ki je
s sliko „Pobeda Zaporozcev“ pridobil si lepo ime v
zadnji akademski razstavi, dovrši v kratkem novo
večjo sliko, na kateri predstavlja množico pobožnega
ljudstva, ki nese v sprevođu sliko Matere Božje v
stepo, hoteč jo ubraniti tatarskemu napadu. Na
sliki je okolo 100 raznih maloruskih tipov iz pre-
teklega časa, sila konj vpreženih v male vozičke ali
počivajočih na stepi.

(Skvarjenost časništva.) Često se čuje, koliko
dobiva ta ali oni list, da podpira bolj ali manj
umazane in sebične namene kake osebe ali društva.
Vzlasti takoimenovani svetovni listi so na glasu, da
te vrste dohodki niso najmanjši v njihovem blago-
nosnem življenju. Zanimiv je v tej zadevi člančič,
katerega prinaša zadnja številka tiskarskega lista
„Vorwärts“ na Dunaju. Govori se ondudaj o zna-
nem listu „Wiener Allgemeine Zeitung“. Že leta
1886 jel je hirati; kupil ga je milijonar Koliš. List
sicer ni imel, Bog vé, kakšne veljave, vendar so mu
špekulantje plačevali precejšnje svote, da je o goto-
vih zadevah — molčal. Samo leta 1887 je dobil za
te zanimive zasluge molčanja 70.634 gld. Mej pla-
čevalci so stari znanci v špekulaciji: razne železnice,
banke, zavarovalna društva i. d. „Vorwärts“ navaja
petdeset tvrdk. Najmanj je vplačal „Nordstern“
(80 gld.), največ „Länderbank“ (4800 gld.). Roth-
schild je seveda tudi zraven; vplačal je 4000 gld.
da bi list „Wiener Allg. Zeitung“ ob kaki slabi
dobi ne preprečil njegovega prekristnega delovanja
v blagor človeštva; tudi dunavsko parobrodno dru-
štvo potrebovalo je molka za 3000 gld., Anglobanka
za 2650 gld., južna železnica za 3000 gld. itd. —
Gotovo je, da se oudi, kjer se za plačo molči, tudi
za plačo govori, in zato moramo mi revke čisto
gruditi pred, po in med državnim zborom čudovito
zvarjene stvari, ne vedé, da so kupljene za okrogel,
cesarski denar.

(Dobava ovsa.) C. in kr. intendancija 13. voja
v Zagrebu naznanja, da kupi vojaški erar v pokritje
potrebščine v Dalmaciji po trgovskem običaju 1000
meterskih stotov ovsa navadne magacinske kake-
vosti. Oves oddati je na reškem kolodvoru koncem
meseca marcija 1893. Ponudbe vpslati je najkas-
neje do 14. septembra t. l., 1/2. ure dopoldne
pri napominanej intendanciji. Natančneje pogoje po-
gledati je v pogojnem zvezku z dne 31. avg. t. l.
ki se nahaja pri 13. voju v Zagrebu. Aviso gledé
te dobave pogleda se lahko tudi v pisarni trgovske
in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Telegrami.

Litomerice, 6. septembra. Cesar se je zjutraj ob 3/8. uro pripeljal navdušeno pozdravljan od občinstva, poslušal je nagovore, nagovoril posamezne osebe, zajahal konja in odjezdil na vežbališče.

Potablo, 5. septembra. Ker se je oblak utrgal, je voda odnesla most mej Potablom in Pontebo. S tem je pešpromet ustavljen.

Napolj, 5. septembra. Podrla se je palača, katero so popravljali, in podsulo mnogo ljudi, ki so v njej stanovali.

Berolin, 5. septembra. V Hamburgu je v soboto 528 oseb za kolero zbolelo in 397 pa umrlo. Včeraj je kolera nekoliko pojenjala in je samo 501 zbolel in 158 umrlo. V Berlinu od sobote ni nikdo zbolel za kolero. V severomorskem kopališču Niendorf sta včeraj dve osebi zboleli za kolero, jedna pa umrla.

Berolin, 6. septembra. „Nordd. allg. Ztg.“ poroča, da je cesar odpovedal vaje 8. in 16. kora.

Aix-les-Bains. Freycinet in Ribot pozdravila sta kralja grškega in obiskala vojvodo Leuchtenberškega in Giersa; Carnot je tudi obiskal kralja grškega, poslednji je pa obisk vrnil. Ti obiski bili so presrečni, pa brez političnega značaja. Ruski veleposlanik Mohrenheim je bil pri teh obiskih.

Umrli so:

2. septembra. Magdalena Tomšič, trgovčeva vdova, 79 let, Tržaska cesta 10, ostarelost.

3. septembra. Franc Indof, ključarjev sin, 7 let, Krakovske ulice 27, katar v črevih. — Ana Čepilnik, čevljarjeva hči, 12 let, Streliške ulice 11, griža.

4. septembra. Štefanija Žagar, delavčeva hči, 3 mesece, Cesta na loko 11, icterus.

V bolnišnici:

2. septembra. Tomaž Hafner, gostač, 49 let, vitium cordis.

3. septembra. Ivana Stepic, gostija, 69 let, incarceration haerniae cruralis.

Tuji.

4. septembra.

Pri **Maliču**: Barth pl. Wehrenalp, inženir; Warmersberger, zasebnik; Rottenberg, potovalec; Fischhoff, trgovec.

Št. 16.794.

Razglas.

402 3-2

V smislu § 6. zakona z dne 23. maja 1873. l. (št. 121 drž. zak.) naznanja se, da bo razgrnjen

prvotni imenik porotnikov za 1893. leto

od 5. do 12. septembra t. l.

v magistratnem ekspeditu na ogled ter da ga v tem času vsakdo lahko pregleda in naznani svoj ugovor proti njegovi sestavi.

Porotniškega posla so po § 4. omenjene postavbe opoščeni:

1. Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe, za vsegdar;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelci in tako tudi lekarji (apotekarji), ako uradni ali občinski načelnik za-nje potrdi, da jih nij moči utrpeti, za sled-če leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobju kot prednji ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega leta po pratiki.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane,

30. dne avgusta 1892.

Dunajska borza.

Dne 6. septembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	96	gld	80	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	96	40		
Zlata renta 4%, davka prosta	114	60		
Papirna renta 5%, davka prosta	100	40		
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	997	—		
Kreditne akcije, 160 gld.	315	—		
London, 10 funtov strl.	119	65		
Napoleonor (20 fr.)	9	49 1/2		
Cesarski cekini	5	69		
Nemških mark 100	58	65		

Dne 5. septembra.

Ogerska zlata renta 4%	111	gld.	25	kr.
Ogerska papirna renta 5%	100	45		
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140	25		
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	151	25		
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	186	—		
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96	15		
Zastavna pisma	100	25		
Kreditne srečke, 100 gld.	188	50		
St. Genois srečke, 40 gld.	62	50		

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22	gld.	—	kr.
Avstr. rubežnega križa srečke, 10 gld.	17	50		
Rudolfove srečke, 10 gld.	25	10		
Salmove srečke, 40 gld.	62	25		
Windischgraezove srečke, 20 gld.	58	—		
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151	60		
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2810	—		
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	101	25		
Papirni rubelj	1	20		
Laških lir 100	—	—		

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I. Wollzeile št. 10.
Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kurnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.
Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje kapitalov priporočamo:

4% bolzansko-meranske prioritete.

4 1/2% gališkega zemljiškega kreditnega društva zastavna pisma.

4% duhovsko-podmokelske (Dux-Bodenbacher) srebrne prioritete.

Žrebanje dne 15. septembra!

50.000 goldinarjev

dobi se z jedno

ogersko hipotečno promeso

à 1 1/2 gld. in 50 kr. kolek.

z Dunaja. — Goljevčec, trgovec z lesom, s soprogo in hčerjo, iz Gorice. — Žnidarič, profesor, s soprogo, iz Zagreba. — Schwarz iz Mor. Ostrove. — Zenutti, zasebnica, iz Zidanega Mosta. — Grof in grofinja Schioppo, zasebnika, iz Trsta. — Wirk, zasebnica, iz Kranja. — Rubasch, potovalec, iz Plzna. — Mandl, trgovec, iz Kaniže.

Pri **Novem**: Tina Pfügel pl. Leiden, dvornega svetnika soproga, s hčerjo; Olga Pfaun; Eisler, Goldhamer, Gellis, Wolf, trgovci, z Dunaja. — Devetak, potovalec, iz Kobarida. Lazzar s sinom; Fabriotti, uradnik; Maurer, pekovski mojster, s sinom, iz Trsta. — Strausgittl, potovalec, iz Bolca. — Ružička, trgovec, z Reke. — Eder, štabni nadzdravnik, iz Grada. — Schmiedt, inženir, iz Lipsije. — Pfeiffer, inženir, iz Pulja. Mickerl, nadporočnik, s soprogo, iz Prage. — Peschek, nadporočnik, iz Kopra.

Pri **Južnem kolodvoru**: Schachner, inženir, iz Trsta. — Neurautha iz Inomosta. — Grill s soprogo iz Morav. — Hager iz Nemčije.

August Runggaldier,

delalnica cerkvenih lesenih kipov in podobarskih proizvodov, v St. Ulrichu, Gröden, Tirolsko.

priloga prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom, patronom in cerkvenim dariteljem

altarje, lece, vsakovrstne svetnike, statve, križeva pota, križe, Kristuse, božične jaslince itd. itd.

vsakojake kakovosti in oblike v natančni pripravi in najfinjši izvršitvi. 175 3-1

Ilustrovani ceniki na željo zastoj in franko.

Razprodaja

od tvrde M. Neuman, Slonove ulice št. 11 prevzete

narejene obleke za gospode in dame

po dokaj znižani ceni.

Spoštovanjem

Gričar & Mejač,
Slonove ulice št. 11.

399 6-5

POVESTI

III. zvezek:

ANDREJ KALAN

izšel je ravnokar ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr. v „Katol. Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“ v Ljubljani.

Tudi II. zvezek je še v zalogi.